

Європейські інтеграційні процеси

Балашова О.В.
наУ «ОА»

Створення ЄС

Тема 6

План:

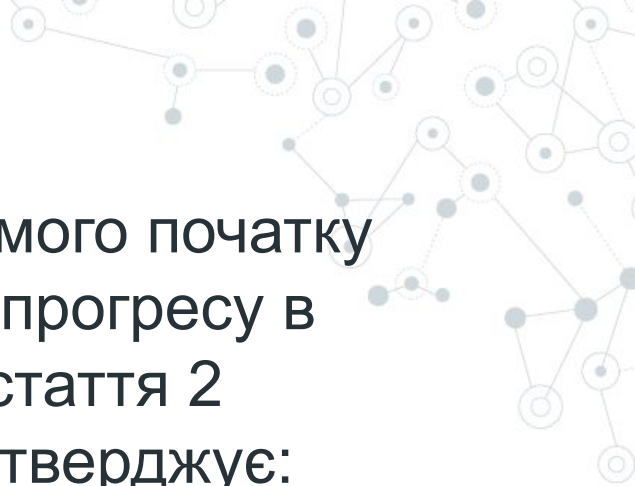
- ◎ 1. Маастрихтський договір:
- ◎ передумови прийняття та труднощі ратифікації
- ◎ 2. ЕВС та «Європа п'ятнадцяти»

- ◎ В умовах політичного клімату, що швидко змінювався, після падіння Берлінської стіни та зникнення Залізної завіси, потреба надати нового імпульсу політичному союзу ставала все більш очевидною. Ось чому на Дублінській Європейській раді, що відбулася в червні 1990 р.,
- ◎ Було скликано дві міжурядові конференції,
- ◎ одну з питань економічного та валютного союзу,
- ◎ а іншу - з питань політичного союзу.
- ◎ Ці конференції відкрилися 15 грудня 1990 р. Через рік, у грудні 1991 р., в Європейській раді у Маастрихті було досягнуто згоди щодо нового договору. Договір про Європейський Союз був підписаний 28 лютого 1992 року та набув чинності 1 листопада 1993 року після того, як його ратифікували всі держави-члени.

Treaty on European Union (TEU) ДЄС The Treaty of Maastricht (1992-1993)

- © Договір про Європейський Союз був підписаний 28 лютого 1992 року та набув чинності 1 листопада 1993 року після того, як його ратифікували всі держави-члени.

-
- ◎ Термін *Союз* використовується з самого початку Договору для чіткого відображення прогресу в історичному проекті. Таким чином, стаття 2 Договору про Європейський Союз стверджує:
  - ◎ "Цей Договір знаменує новий етап у процесі створення все більш тісного союзу між народами Європи ..."

Мотиви:

- ◎ Маастрихтський договір, хоча він насправді має Важливе коріння в економічному та інституційному розвитку до 1989 р. слід розуміти насамперед як політичну відповідь країн ЄС на об'єднання Німеччини та закінчення холодної війни

Історія повторюється?

- ◎ Як угода між двома найважливішими країнами Співтовариства, Німеччиною та Францією, кожна з яких розглядала угоду як засіб забезпечення життєво важливих національних інтересів.
- ◎ Для Німеччини договір був необхідним, щоб пом'якшити побоювання партнерів з ЄС щодо більш незалежної об'єднаної Німеччини та переконати їх у своїй неухильній відданості Співтовариству та європейській інтеграції.
- ◎ Для Франції угода про валютний союз була засобом ще більш міцної інтеграції Німеччини до європейських інституцій та структур та збереження певного рівня важелів та контролю над своїм могутнім сусідом.
- ◎ Лідери обох країн також вважали підтримку позитивних двосторонніх відносин найважливішою метою, а Маастрихтський договір розглядався як засіб збереження франко-німецької осі європейського співробітництва в епоху після холодної війни.

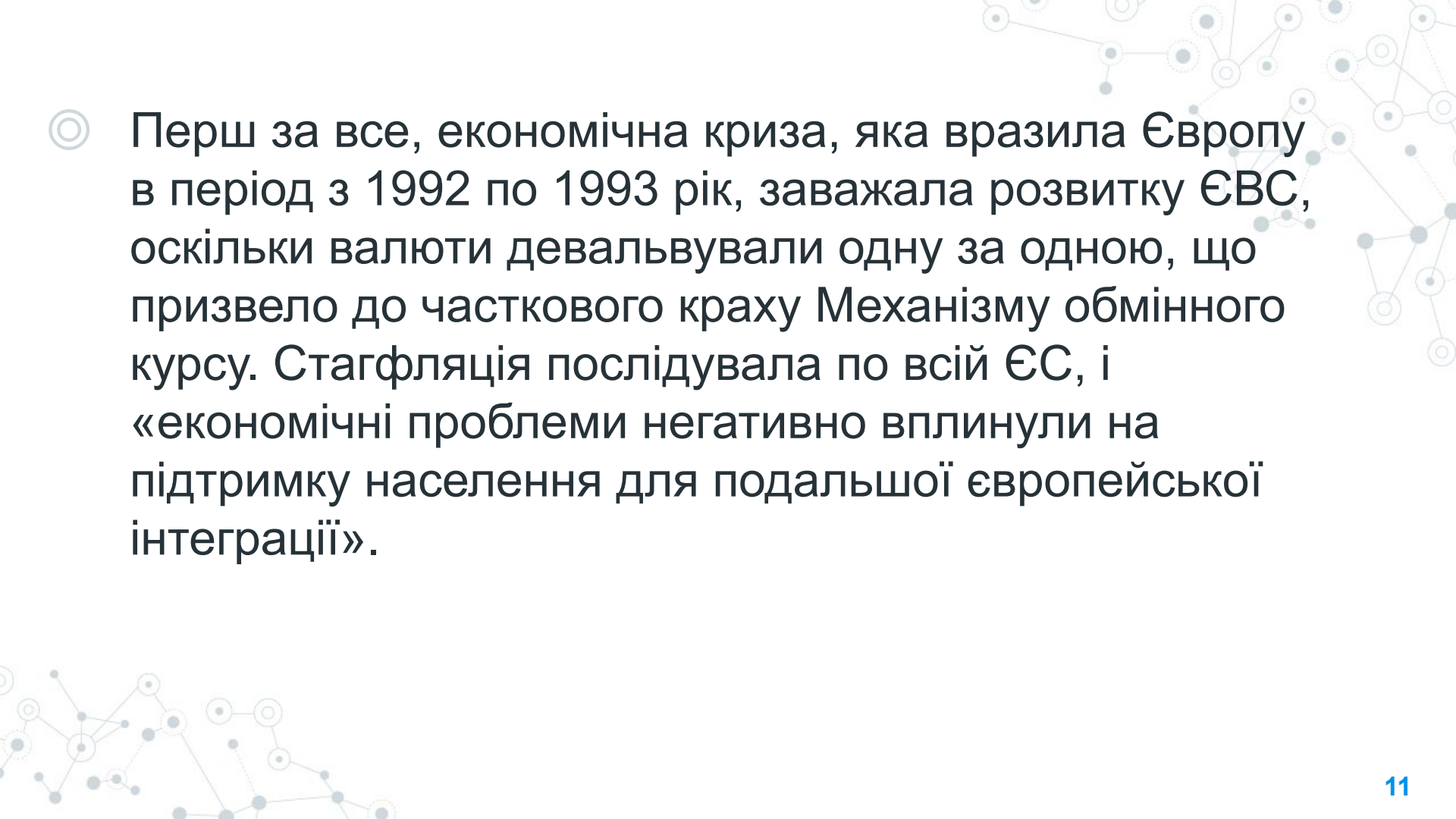

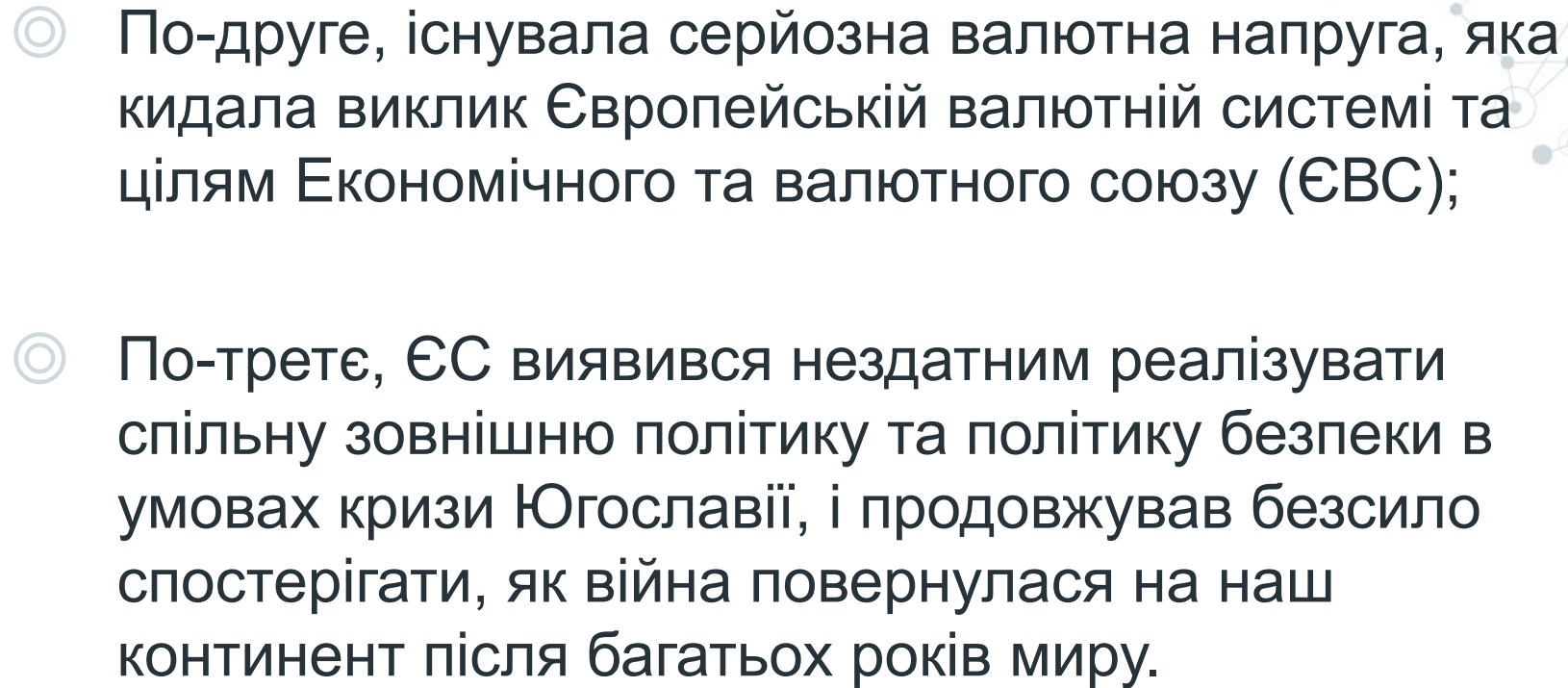
high politics+ low politics = TEU

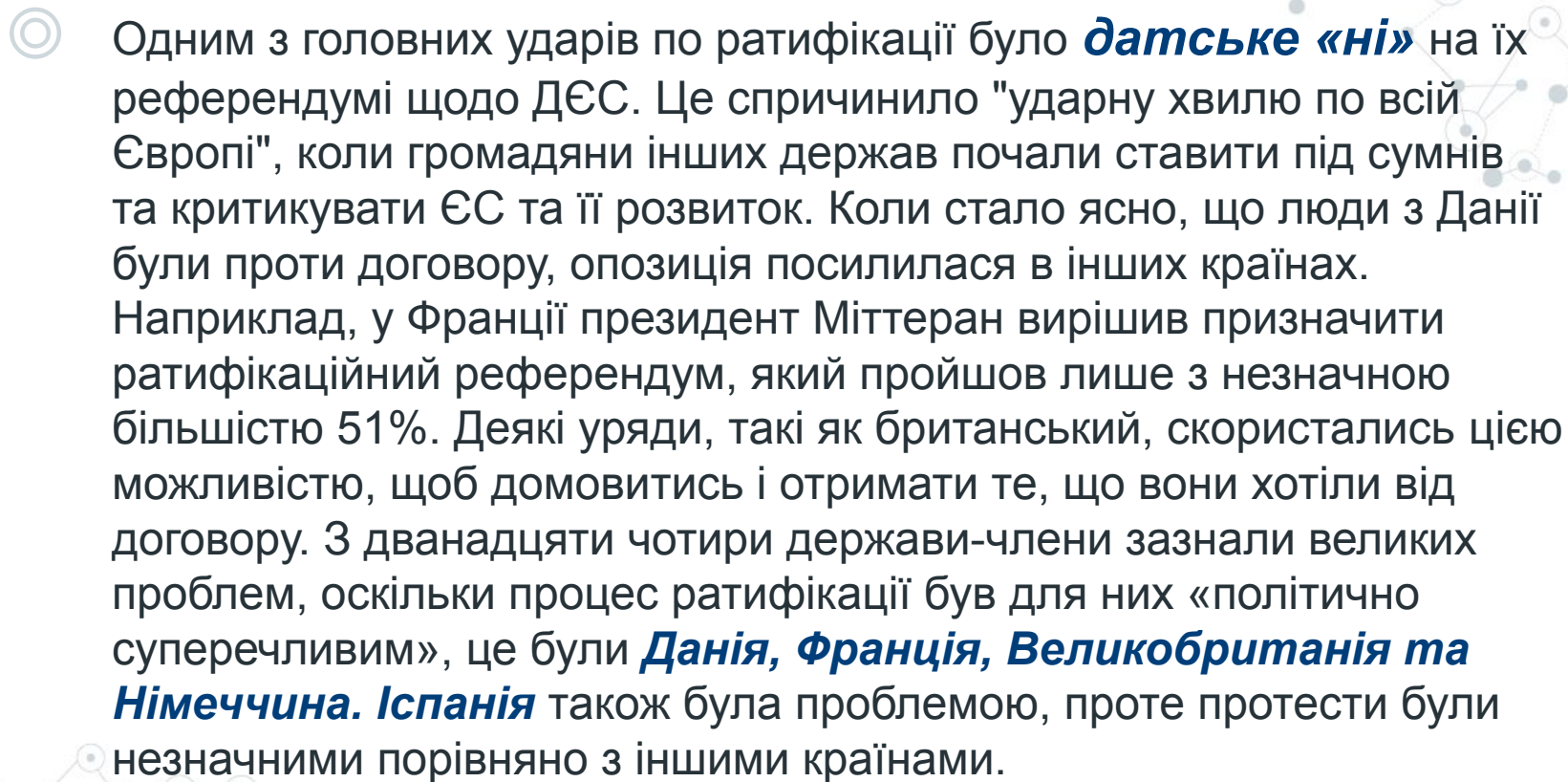
- ◎ Маастрихтський договір-
- ◎ як досягнення у високій політиці, причому основними мотивами ключових гравців є широкі міркування щодо національної безпеки та переваг, а не технічне вирішення внутрішніх економічних та соціальних проблем (низька політика).

Труднощі ратифікації

- ◎ Те, що сталося після прийняття ДЄС, було дуже несподіваним. Не зважаючи на хорошу громадську думку в 1980-х роках щодо проекту 1992 року та захоплену прихильність національних урядів до ЄС, ратифікація Маастрихтського договору тривала майже два роки і виявилася досить складним процесом з багатьма перешкодами.

-
- ◎ Перш за все, економічна криза, яка вразила Європу в період з 1992 по 1993 рік, заважала розвитку ЄВС, оскільки валюти девальвували одну за одною, що призвело до часткового краху Механізму обмінного курсу. Стагфляція послідувала по всій ЄС, і «економічні проблеми негативно вплинули на підтримку населення для подальшої європейської інтеграції».

-
- ◎ По-друге, існувала серйозна валютна напруга, яка кидала виклик Європейській валютній системі та цілям Економічного та валютного союзу (ЄВС);
  - ◎ По-третє, ЄС виявився нездатним реалізувати спільну зовнішню політику та політику безпеки в умовах кризи Югославії, і продовжував безсило спостерігати, як війна повернулася на наш континент після багатьох років миру.

-
- © Одним з головних ударів по ратифікації було **датське «ні»** на їх референдумі щодо ДЄС. Це спричинило "ударну хвилю по всій Європі", коли громадяни інших держав почали ставити під сумнів та критикувати ЄС та її розвиток. Коли стало ясно, що люди з Данії були проти договору, опозиція посилилася в інших країнах. Наприклад, у Франції президент Міттеран вирішив призначити ратифікаційний референдум, який пройшов лише з незначною більшістю 51%. Деякі уряди, такі як британський, скористались цією можливістю, щоб домовитись і отримати те, що вони хотіли від договору. З дванадцяти чотири держави-члени зазнали великих проблем, оскільки процес ратифікації був для них «політично суперечливим», це були **Данія, Франція, Великобританія та Німеччина. Іспанія** також була проблемою, проте протести були незначними порівняно з іншими країнами.

Однією з головних **причин, чому датчани сказали «ні»** договору, було **європейське громадянство**. Багато людей у країнах-членах боялись, що встановлення такого громадянства перешкоджатиме їхньому національному, викликаючи дискусію щодо національної ідентичності.

Однак цього не сталося б, якби національні уряди були більш комунікабельними щодо договору. Це була проблема не прозорості, а швидше розуміння. Формулювання таких договорів, як правило, дуже складне, і більшість громадян не можуть його зрозуміти, як це було в 1992 році. Ось чому уряди розпочали кампанії, що пояснювали зміст ДЄС мовою, яку звичайні люди могли б засвоїти.

Проте мова йшла не лише про непорозуміння, громадяни також були щиро стурбовані змінами, спричиненими Маастрихтським договором. Після референдуму у Франції уряду довелося зіткнутися з серйозними проблемами, оскільки лише трохи більше половини населення погодилося зі своїми рішеннями щодо ЄС, і у нього були "серйозні питання щодо підтримки народом подальшого поглиблення європейської інтеграції" .

У південній Європі іспанці «стикаються з рівнем безробіття понад 20%», тому вони справді сумніваються у здатності ЄС бути вигідною для Іспанії. Що стосується німців, вони з обережністю втрачали свою національну валюту та замінювали її європейською. Датчани, французи та всі інші врешті здалися Маастрихтському договору, але громадська думка все ще залишається надзвичайно важливою проблемою, оскільки опозиційні партії з кожним роком зміцнюються в ЄС

Британія: а 'conveyor belt to federalism'

Великобританія деякий час до ратифікації виступала проти певних ідей ДЄС. Проблеми створювала переважно консервативна партія, прем'єр-міністрами якої були Тетчер і Мейджор. Вони абсолютно відмовились від третього етапу ЄВС, який полягав у заміні національної валюти загальною валютою, і цей захід британські праві політики розглядали як "конвеєр до федералізму" і «остаточну відмову від національного суверенітету». Крім того, коли Мейджор прийшов до влади на початку 1990-х, він був готовий співпрацювати з іншими державами-членами щодо ЄЗПБ, але він також хотів мати певний простір для

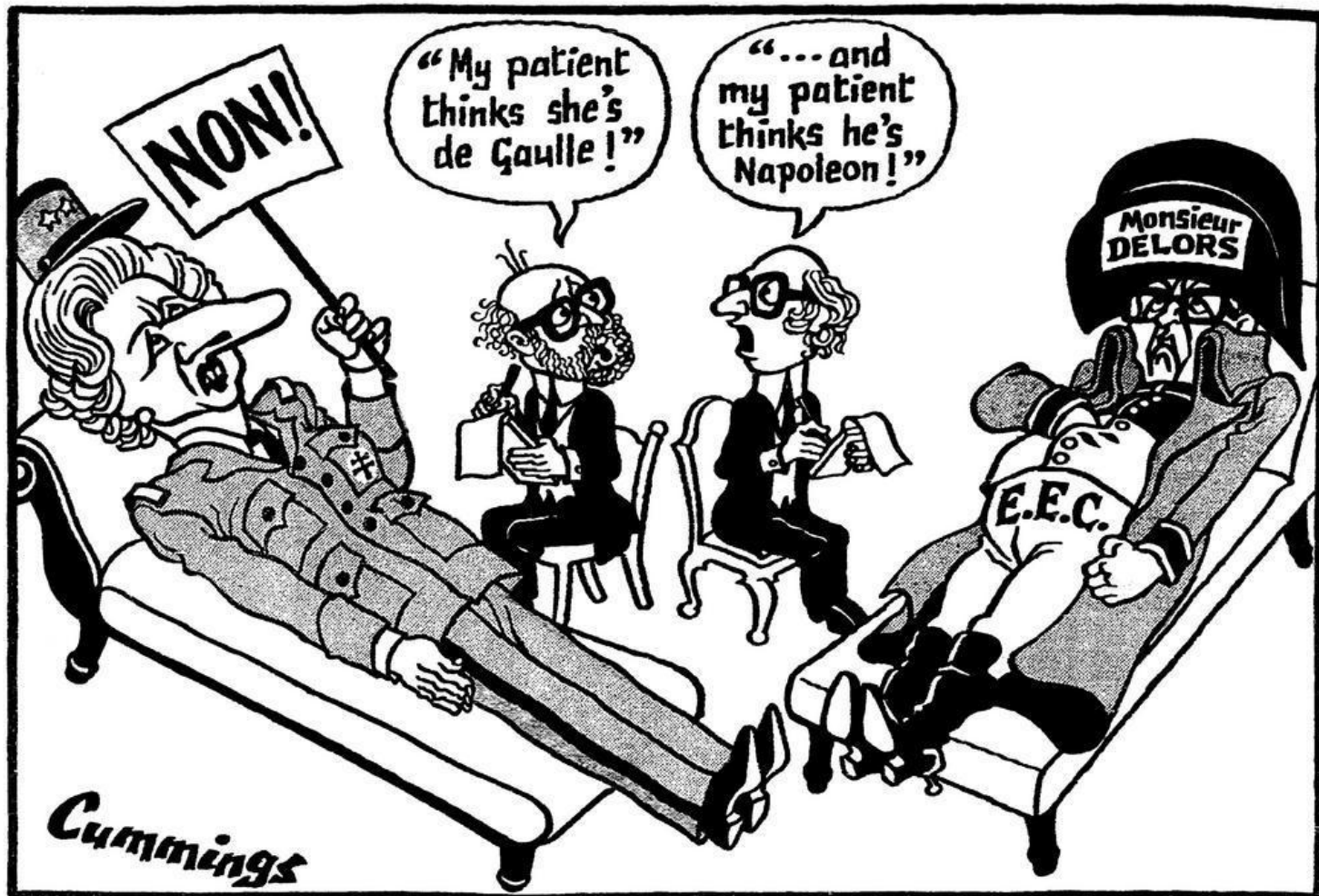
незалежності, він сказав, що ***"там, де ми можемо діяти разом, ми будемо робити це. Там, де нам потрібно діяти самотійно, ми повинні бути в змозі це зробити ».***

Франція – Британія??

- ◎ Прихід французького соціаліста Жака Делора на посаду президента Європейської комісії в 1985 році призвів до конфлікту з Тетчер. Вона розглядала Європу як міжурядовий союз незалежних суверенних держав, тоді як Делор закликав до федеральної Європи. Делор вважав, що Європа повинна бути **"набагато більше, ніж створення внутрішнього ринку, що скасовує бар'єри для вільного руху товарів, послуг та інвестицій. На мою думку, соціальний діалог та колективні переговори є важливими стовпами нашого демократичного суспільства"**.

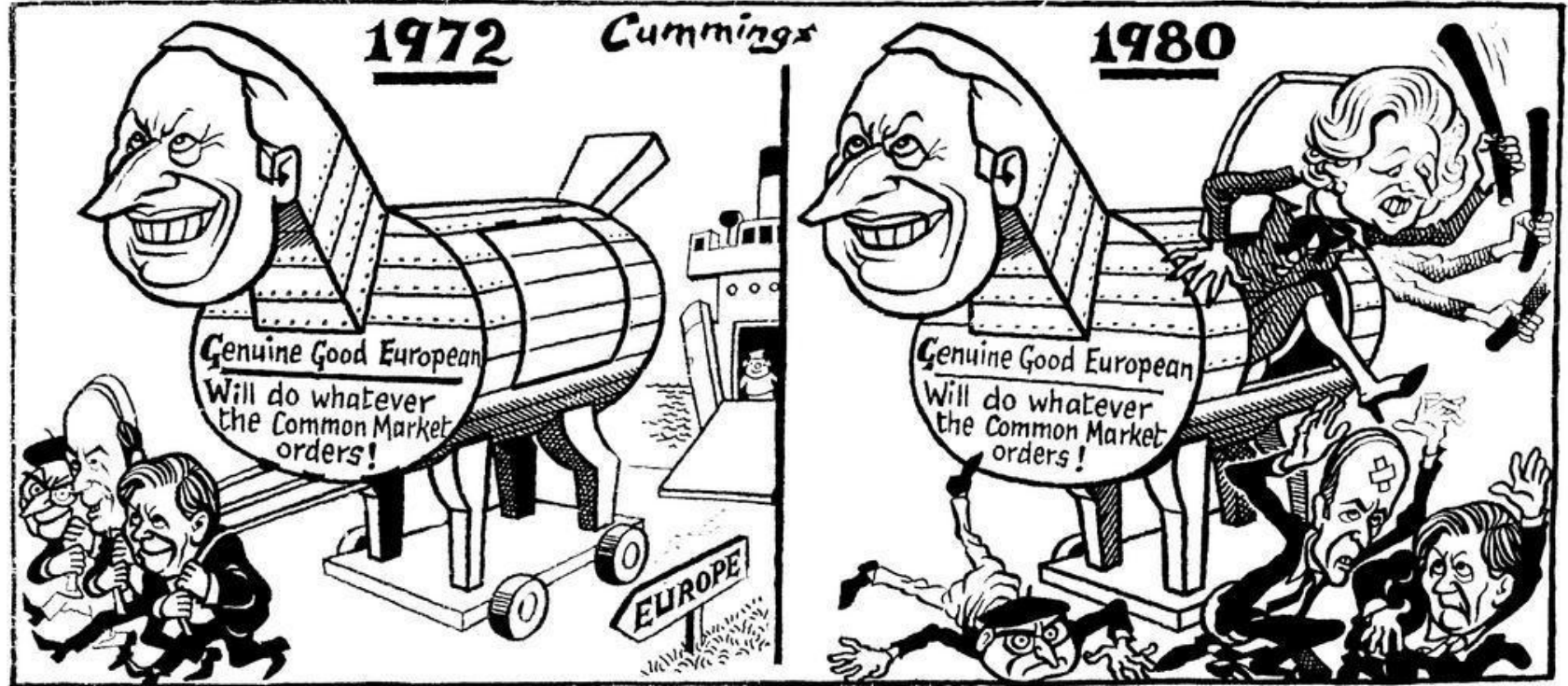

-
- ◎ У своїй суперечливій "промові в Брюгге" 1988 року Тетчер заявила: "Ми не успішно відкрили кордони держави Великобританії, лише щоб побачити... як європейська наддержава здійснює нове панування з Брюсселя".
  - ◎ У жовтні 1990 року пані Тетчер погодилася приєднатися до ДЄС.
  - ◎ Того ж року президент Європейської комісії Жак Делор запропонував реформувати інституції ЄС. Тетчер, побоюючись більшого втручання Брюсселя, відповіла наприкінці жовтня, сказавши Палаті громад: "Ні. Ні."
  - ◎ За кілька тижнів її антиєвропейські погляди змусили партію змусити її подати у відставку.

EURO CLASH THAT WILL DECIDE BRITAIN'S FATE

In 2002, Thatcher wrote: "Most of the problems the world has faced have come from mainland Europe, and the solutions from outside it."

Bundesbank

- ◎ Бундесбанк у Німеччині отримав владу над ЄС через Європейську валютну систему (ЄМС), оскільки Німеччина була найбільшою економікою. Таким чином, це було незадоволено, оскільки в разі створення ЄВС він втратить суверенітет над своєю монетарною політикою і повинен буде приймати замовлення від Європейського центрального банку.

“the only satisfactory and acceptable response to the German question”

- Оскільки об'єднання Німеччини не було дискусійним для Г. Коля, канцлера ФРН у 1989 р., Це створило високу напругу в ЄС, оскільки держави-члени боялись відновлення німецької влади та незалежності, що змусило б країну відступити від спільноти. Отже, франко-німецькі відносини на той час зазнали великої втрати довіри. Держави-члени прагнули негайно поглибити інтеграцію, оскільки не довіряли прихильності Німеччини до ЄС. Для Делора значні кроки до подальшої інтеграції були «єдиною задовільною та прийнятною відповіддю на німецьке питання». Лише Великобританія була проти цієї ідеї, вона вважала, що найкраще розширити спільноту, оскільки це демократизує Східну Європу, тоді як інтеграція зміцнить місце Німеччини в ЄС. Франція побоювалась втратити владу над Німеччиною, і єдиним способом забезпечити її вплив було значне збільшення європейської інтеграції, тому її головним чином хвилювала роль, яку вона мала б мати в ЄС після об'єднання Німеччини. Коль був готовий довести державам-членам, що об'єднана Німеччина все ще є Німеччиною, відданою ЄС, і що він "виступає за поглиблення ЄС". Він навіть підкреслив, що об'єднання та інтеграція можуть йти рука об руку і що вони є "процесами, що взаємно підсилюють"

a political game of thrones

“viewed the agreement as a means of securing vital national interests”

- Тому за цих обставин Маастрихтський договір перетворився на політичну гру переговорів, головним чином між Францією та Німеччиною, оскільки кожна “розглядала угоду як засіб забезпечення життєво важливих національних інтересів”. Франко-німецька напруженість зменшилась, коли між обома державами було досягнуто домовленості про те, що політична інтеграція буде обговорюватися на Міжурядовій конференції 1992 р. Однак, слід було піти на деякі компроміси. Колю довелося відмовитись від деяких своїх ідей щодо політичного союзу, як ідея могутнього Європейського парламенту, щоб французький уряд визнав нові держави, створені розпадом Югославії.
- Той факт, що напруженість виникла між Францією та Німеччиною у роки, що передували ДЄС, був шоком для ЄС, оскільки вони вважалися "головним рушієм європейської інтеграції". Отже, коли Міттеран і Коль спільно запропонували пришвидшити розвиток валютного союзу і "закликали до нових ініціатив щодо політичного союзу", це стало полегшенням для всієї спільноти і "мало велике символічне значення". З 1990 по 1992 рік існувала "тісна співпраця французького та німецького урядів для забезпечення того, щоб спільнота вижила і зміцнилася завдяки ДЄС, і це можна було пояснити лише "значним політичним та символічним значенням, що надається договору".

Maastricht.' In 1991, the cartoonist Behrendt sees the route leading towards 'Maastricht' and the treaty on European Union as a long one, fraught with pitfalls.

Maastricht (1991)

F. Behrendt

19 вересня 1992 р. Голландський карикатурист Фріц Берендт, який родом з Берліна, іронічно дивиться на страхи та вагання Франції щодо майбутнього європейського договору "Маастрихт", символізованого тут молодою нареченою з шарфом "Vive l'Europe". Наречена обережно чекає відповіді свого залицяльника з кошиком "Vive la France", який здається, не знає, що вибрати. Зрештою, французький референдум, проведений 20 вересня 1992 року, нарешті призвів до мінімальної перемоги кампанії« так », яка набрала 51,04% поданих голосів.

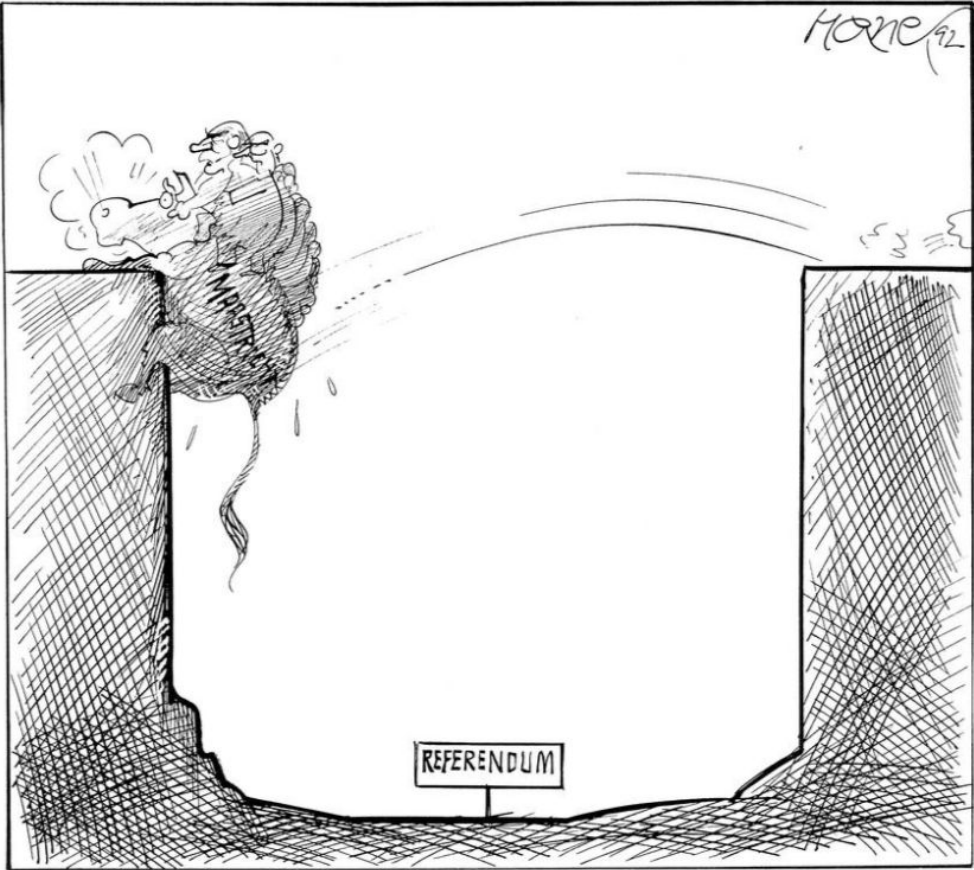

'Червона Шапочка'. У 1992 році, коли ведуться дебати щодо ратифікації Договору про Європейський Союз, французький карикатурист Пінатель використовує казку про Червону Шапочку, щоб проілюструвати страхи французів щодо майбутнього європейського договору, символізованого тут вовком "Маастрихт".

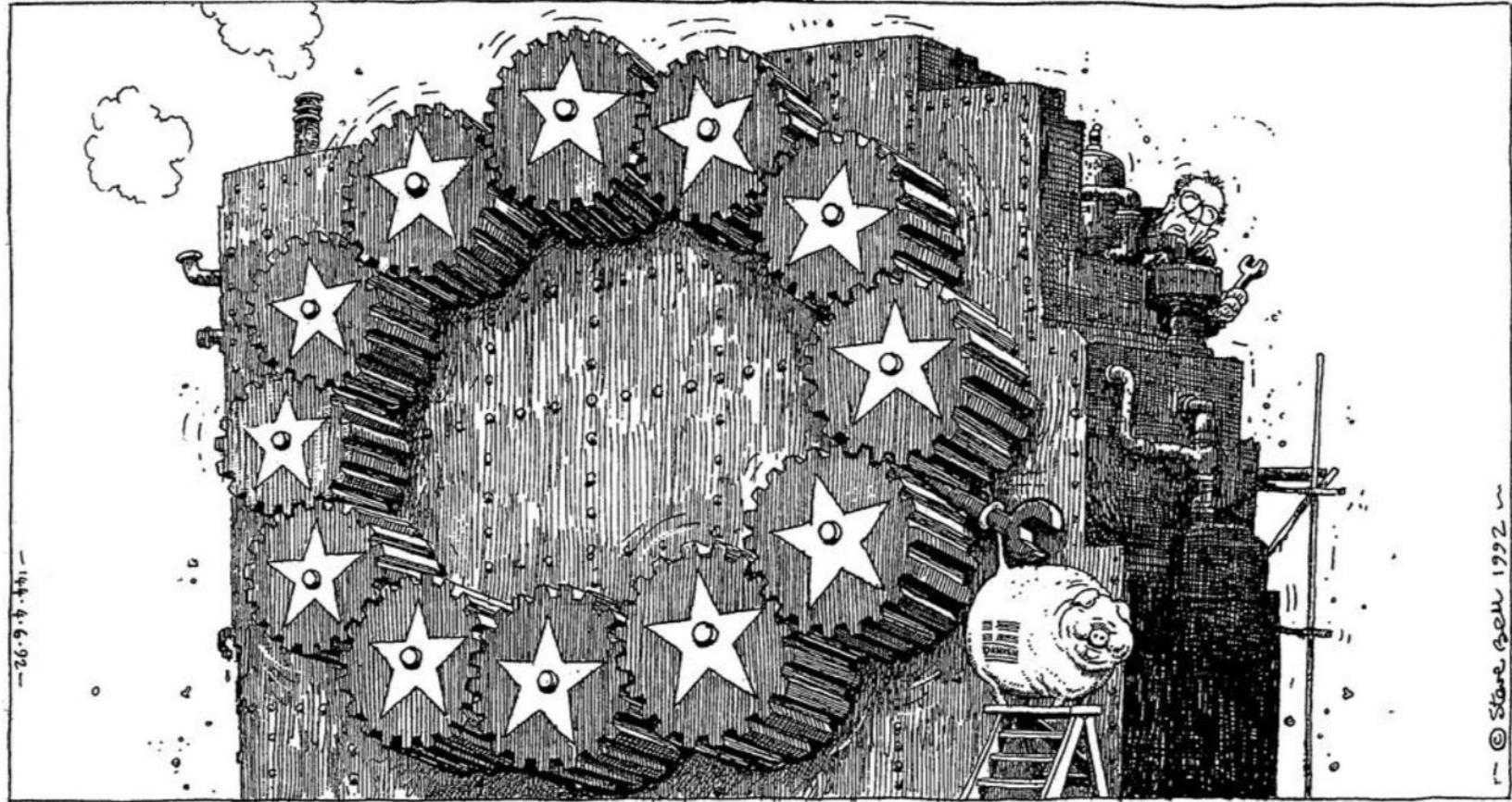
LE CHAPERON ROUGE

In September 1992, the German cartoonist, Walter Hanel, illustrates the narrow victory of the 'Yes' vote (by 51.04 %) in the referendum held the same month in France on the ratification of the Maastricht Treaty.

On 4 June 1992, British cartoonist Steve Bell illustrates how the Danish people's refusal to ratify the Maastricht Treaty threatens to throw a spanner in the highly complex European machinery.

26 вересня 1992 року, через п'ять днів після перемоги прихильників "так" на французькому референдумі про ратифікацію Маастрихтського договору, німецький карикатурист Юрген фон Томеї ілюструє зусилля, докладені президентом Франції Франсуа Міттераном (ліворуч) і Федеральний канцлер Гельмут Коль (праворуч), щоб не дати зруйнуватися будівлі "Маастрихт". Жорстка критика Договору з боку британського прем'єр-міністра Джона Мейджора (на зображенні він тримає молоток) та відмова Данії ратифікувати текст сильно послабили будівництво.

Структура договору

Договір складався з 37 статей і був складений десятима мовами. До нього додано 20 декларацій.

Розділ I - Загальні положення

Розділ II - Положення про внесення змін до Договору про заснування Європейського економічного співтовариства з метою створення Європейського Співтовариства

Розділ III - Положення про внесення змін до Договору про заснування Європейського співтовариства вугілля та сталі

Розділ IV - Положення про внесення змін до Договору про заснування Європейського співтовариства з атомної енергії

Розділ V - Положення про спільну зовнішню політику та політику безпеки

Розділ VI - Положення про співробітництво у галузі юстиції та внутрішніх справ

Розділ VII - Заключні положення

Протоколи

Заключний акт

Грецький храм з трьома колонами:

- ◎ Договором було засновано Європейський Союз, заснований на трьох засадах:
- ◎ Європейських Співтовариствах,
- ◎ спільній зовнішній політиці та політиці безпеки (СЗППБ) та
- ◎ співпраці у сфері юстиції та внутрішніх справ (ЮВС).

Інституційні рамки

- ◎ Союз має унікальну інституційну базу, що складається з Європарламенту, Ради, Комісії, Суду та Рахункової палати.
- ◎ Договір визначав склад та обов'язки Європейської Ради, хоча про них вже йшлося у ЄЕА

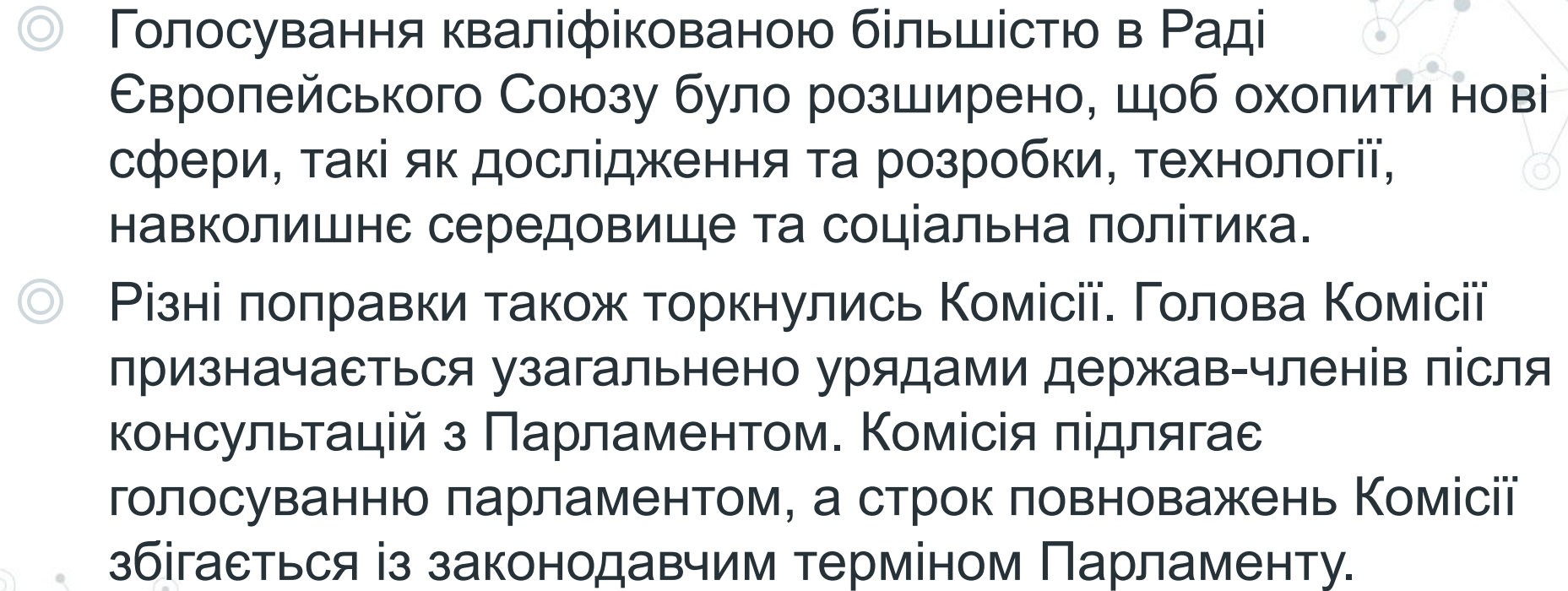
Європейська Рада

- ◎ До складу Ради входять глави держав чи урядів держав-членів та президент Комісії. Їм допомагають міністри держав-членів, відповідальні за закордонні справи, та член Комісії.
- ◎ Європейська рада засідає принаймні двічі на рік під головуванням глави держави або уряду держави-члена, яка головує в Раді Європейського Союзу.

Парламент

Маастрихтський договір зміцнив повноваження Парламенту, запровадивши ще одну законодавчу процедуру, відому як спільне вирішення - яка надає Парламенту навіть більші повноваження, ніж ті, що випливають із процедури співпраці, шляхом розширення процедури співпраці, збільшення кількості випадків, коли згода Парламенту є необхідно, визнаючи в Договорах, що Парламент має право затверджувати або відхиляти Комісію, дозволяючи їй створювати слідчі комітети та посилюючи роль Парламенту у бюджетному контролі.

-
- ◎ Голосування кваліфікованою більшістю в Раді Європейського Союзу було розширено, щоб охопити нові сфери, такі як дослідження та розробки, технології, навколишнє середовище та соціальна політика.
  - ◎ Різні поправки також торкнулись Комісії. Голова Комісії призначається узагальнено урядами держав-членів після консультацій з Парламентом. Комісія підлягає голосуванню парламентом, а строк повноважень Комісії збігається із законодавчим терміном Парламенту.

-
- ◎ Створено новий орган з метою представлення інтересів регіональних та місцевих органів.
  - ◎ ***Це Комітет регіонів.***

Громадянство ЄС

- ⦿ Договором було створено громадянство Союзу, згідно з яким кожен громадянин Союзу, який проживає в державі-члені, громадянином якої він не є, має право голосувати і бути кандидатом на муніципальних виборах, має право на: захист дипломатичними владами будь-якої держави-члена і має право подавати клопотання до Парламенту та звертатися до Європейського омбудсмена.

Другий стовп

- ◎ Договір про Європейський Союз скасовує положення про європейське політичне співробітництво (ЄПС) та запроваджує справжню спільну зовнішню політику та політику безпеки (СЗППБ). Її цілі набагато амбітніші, ніж цілі ЄПС. Фактично політична співпраця стає тепер і більш послідовною, і більш обов'язковою. Зв'язок між опорою Співтовариства та другою опорою підкреслюється тим фактом, що адміністративні витрати установ Співтовариства, понесені в рамках СЗППБ, зараховуються до бюджету Співтовариства.

Третій стовп

- Третій стовп базується на співпраці поліції та судочинства (PJS) у кримінальних справах, як тероризм, нелегальна імміграція, політика надання притулку, наркобізнес, міжнародна злочинність тощо.
- Заснування Європолу (Європейського офісу поліції), зародка майбутньої європейської поліції, стало однією з найвидатніших змін у цій сфері. Слід також зазначити, що в 1990 р. Деномінована Шенгенська конвенція, яка розробила Шенгенську угоду, була підписана з метою побудови Європейського Союзу без кордонів.

Обов'язки Європейського Союзу

- ◎ Європейський Союз ставить перед собою такі цілі:
- ◎ - сприяти збалансованому та стійкому економічному та соціальному прогресу, зокрема, шляхом створення простору без внутрішніх кордонів, через зміцнення економічної та соціальної згуртованості та шляхом створення економічного та валютного союзу, в кінцевому рахунку включаючи єдину валюту;
- ◎ - стверджувати свою ідентичність на міжнародній арені, зокрема шляхом реалізації спільної зовнішньої політики та політики безпеки, включаючи можливе формування спільної оборонної політики, яка з часом може призвести до спільної оборони;
- ◎ - посилити захист прав та інтересів громадян держав-членів шляхом запровадження громадянства Союзу;
- ◎ - розвивати тісну співпрацю у сфері юстиції та внутрішніх справ;

Досягнення:

- © однією з головних нововведень, яку ДЄС внесла з її трьома основними структурами, було створення політичного союзу. Після ЄЄА вже існували деякі угоди щодо соціальної політики, але інтеграція була більше зосереджена на економічному аспекті європейської співпраці. До ДЄС однією з єдиних форм політичної єдності, що існувала, було Європейське політичне співробітництво, яке переважно стосувалося зовнішньої політики та складалося з "взаємного інформування та консультацій". Дванадцять, на той час держави-члени, погодились би прийняти "спільну позицію" щодо подій у світі

Соціальна політика

- ◎ Більше того, щодо соціальної політики «держави-члени вже співпрацювали в різних формах» головним чином через ЄЄА, який вже визначав загальні стандарти щодо «охорони здоров'я та безпеки працівників». Тим не менше, однією з цілей договору було розробити більший соціальний вимір для ЄС. Таким чином, він запровадив розширену співпрацю між державами-членами з більш залученою участю європейського законодавства щодо соціальних питань, таких як освіта, зайнятість або праця. Крім того, договором було висунуто спеціальне громадянство для людей кожної держави-члена. Це не лише збільшило соціальний вимір союзу, але й розвинуло нову політичну всеосяжність, оскільки ЄС тепер визнавав той факт, що він є одним утворенням, яке формується громадянами і працює на них, а не органом, що складається з різних держав керуючись своїми національними інтересами.

ЕВС

- Іншим важливим вектором розвитку ЄС, було створення Економічного та валютного союзу.

Це розглядалося як “найсильніша форма” та останній крок до повної економічної інтеграції. Після ЄЄА було досягнуто багато домовленостей, які зазначали, що необхідна подальша співпраця.

- Багато домовленостей було вже укладено за роки до 1992 р., Маастрихтський договір просто зробив ці зобов’язання „юридично обов’язковими”. Отже, декларації, зроблені в ДЄС, були "скоріше питанням легітимації, ніж інновації", але це буде останнім штрихом для єдиного ринку.

- Отже, із союзом у 1990-х роках економічна інтеграція піде шляхом неповернення. Наслідками ЕВС та утворення єдиної валюти будуть незворотні для ЄС. Відбулось усвідомлення, що кожна держава-член у 1992 р., що вступить у перманентну ситуацію, коли європейська інтеграція буде керувати їхньою політикою, і що рішення, прийняті під час написання договору, будуть безповоротними; жодна держава, можливо, не зможе повернутися до своєї попередньої відносної економічної та політичної незалежності після ратифікації. проте вони все одно погодились на це.

the Economic and Monetary Union (EMU) Економічний та валютний союз (ЕВС)

Було прийнято рішення про введення європейської валюти - євро.

Це відбуватиметься за **трифазною схемою:**

1. З 1990 року по 31 грудня 1993 року- мета- повністю вільний обіг капіталів.

2. З 1 січня 1994 року по 1 січня 1999 року - зниження інфляції та процентних ставок, контроль державного дефіциту та боргу та дотримання нормальних коливань націнки, передбачені механізмом обмінного курсу в Європейській валютній системі.

(в Європейській раді, що відбулася в грудні 1995 р. В Мадриді, остаточно визначена назва - нова європейська унікальна валюта - євро)

3. З 1 січня 1999 року по 1 січня 2002 року. Створення Європейського центрального банку (ЄЦБ), встановлення курсів валют та введення єдиної валюти.

Так званий **Євроленд**, країни, що пройшли третю фазу в 1999 році, складалася з одинадцяти країн: Іспанії, Португалії, Італії, Бельгії, Нідерландів, Люксембургу, Франції, Німеччини, Австрії, Ірландії та Фінляндії. Чотири країни: Греція, Великобританія, Данія та Швеція з різних причин залишились поза зоною євро.

Розвиток Європейського Союзу (1993-1996) та нове розширення до "Європи п'ятнадцяти" (1995)

- У грудні 1994 року завершився мандат Жака Делора (1985-1995) на посаді президента Європейської комісії. Його змінив колишній прем'єр-міністр Люксембургу Жак Сантер (1996-1999)

Жак Делор (1925-)

Жан Сантер (1937-)

Кандидати на вступ

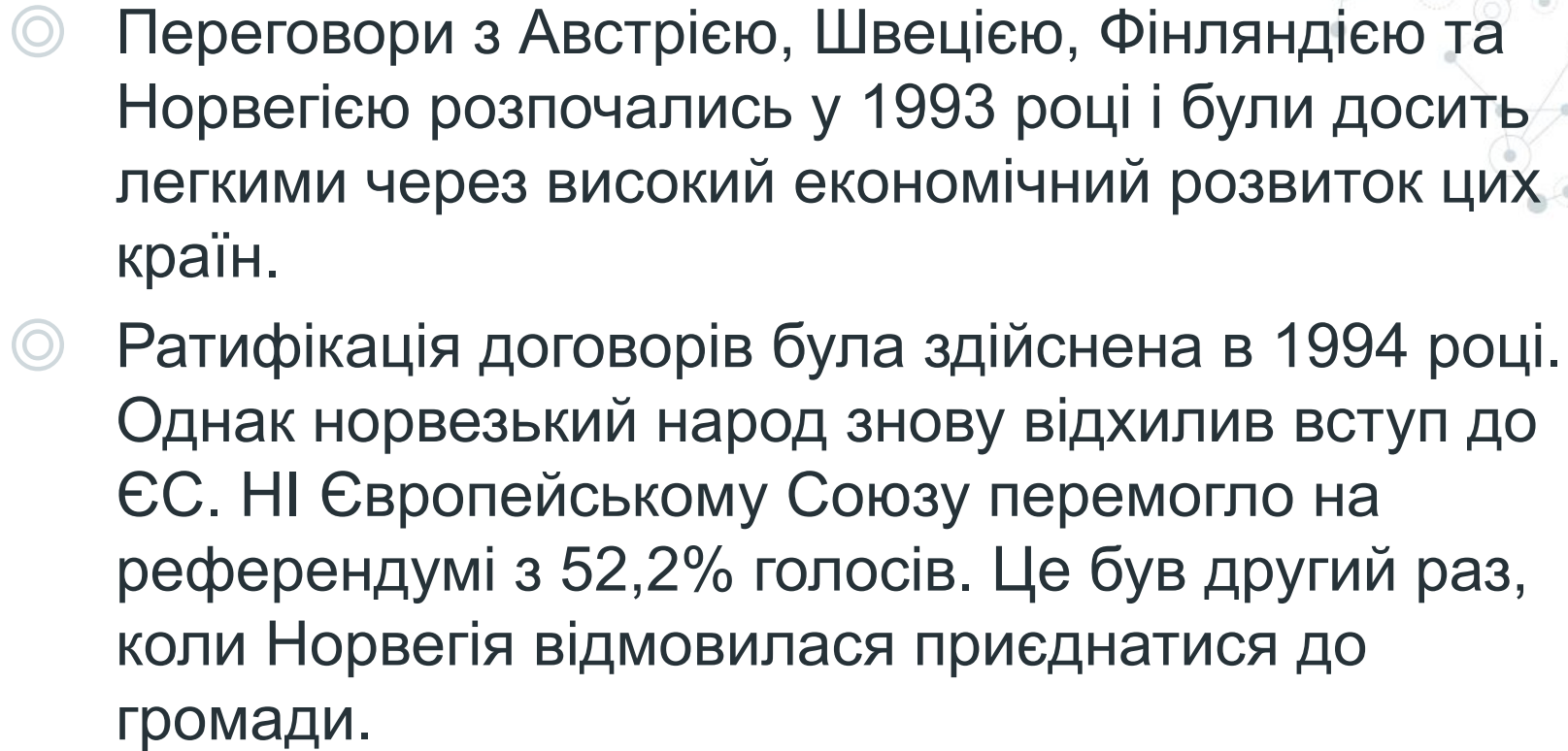
- ◎ Незважаючи на труднощі, через які переживав Союз, і кардинальну трансформацію світу в ці роки, кандидатури на вступ до ЄС продовжували подаватися до Брюсселя:

Австрія в 1989 р.,

Мальта та Кіпр в 1991 р.,

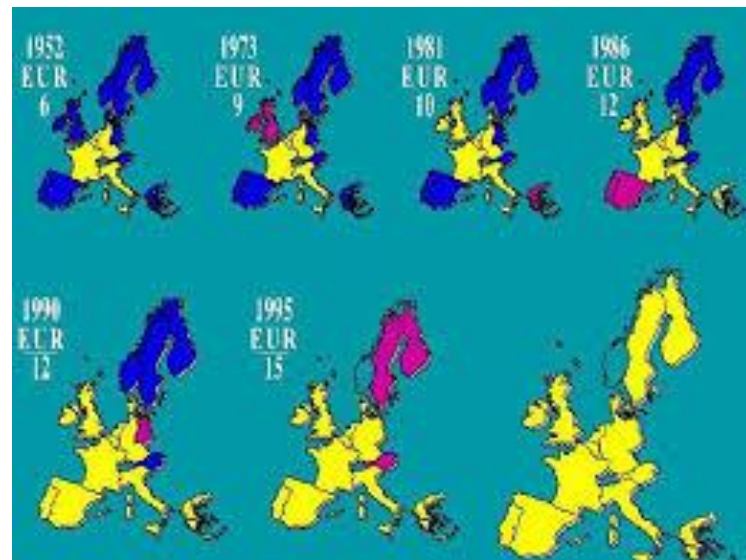
Фінляндія, Норвегія та Швейцарія в 1992 році.

- ◎ Хоча остання країна відкликала свою кандидатуру через кілька місяців після референдуму.

-
- ◎ Переговори з Австрією, Швецією, Фінляндією та Норвегією розпочались у 1993 році і були досить легкими через високий економічний розвиток цих країн.
  - ◎ Ратифікація договорів була здійснена в 1994 році. Однак норвезький народ знову відхилив вступ до ЄС. Ні Європейському Союзу перемогло на референдумі з 52,2% голосів. Це був другий раз, коли Норвегія відмовилася приєднатися до громади.

The Europe of the Fifteen (1995)

- ◎ 1 січня 1995 року відбулося четверте розширення ЄС із приєднанням
- ◎ Австрії, Фінляндії та Швеції. Народилася Європа п'ятнадцяти.

Згадаємо основні теорії МІ: неофункціоналізм

Серед усіх теорій, що пояснюють європейську інтеграцію, неофункціоналізм є доречним у поясненні того, чому був створений Маастрихт. Справді, неофункціоналісти розглядають політичну інтеграцію та створення валютного союзу як "неминучий перехід" або перелив економічної інтеграції. Їх головне переконання полягає в тому, що завдяки повільному та поступовому економічному співробітництву відбудеться європейська інтеграція.

По-перше, оскільки ця співпраця не може відбутися, якщо інтеграція не існує, Жак Делорес, тодішній президент Комісії, сказав, що "без нового договору неможливо було б досягти значного прогресу" щодо ЄВС, таким чином, заявляючи, що для подальшої інтеграції повинні бути досягнуті інші форми інтеграції.

По-друге, інтеграція розвиватиметься і досягне точки, коли будь-яка держава, яка бере участь у процесі інтеграції, не може вирішити відмовитись від неї, оскільки цей процес занадто взаємопов'язаний з національною політикою. Гельмут Коль, канцлер Німеччини, заявив, що "валютно-політичний союз не можна розділити, а натомість являти собою дві сторони однієї медалі". Отже, Маастрихтський договір з часом мав відбутися через *посилену інтеграцію*.